

Opleiding creatieve methodieken: methodische inspiraties vanuit een systeemtheoretisch kader.

Omschrijving opleiding.

Deze opleiding verbindt het systeemtheoretisch model en de daarbij horende hypothesen tot aansluiting en verandering met een breed arsenaal aan creatieve methodieken en werkvormen.

Creatieve methodieken zijn vaak een meerwaarde in een hulpverleningsproces met kinderen en jongeren. De manier waarop we ze inzetten, hoe we verder gaan met de effecten en wat de volgende stappen zijn, beïnvloedt het verloop en de effectiviteit van het hulpverleningsproces. De vraag is hoe je daarbij je intuïtie kunt combineren met theoretische overwegingen en hypothesen. De opleiding biedt een systeemtheoretisch kader als uitgangspunt en houvast binnen het proces van hulpverlening en bij het gericht inzetten van methodieken.

In deze opleiding verlaten we de comfortzone van enkel praten en onderzoeken we welke methodieken en technieken op een weloverwogen manier ingezet kunnen worden. We bieden daarbij een reflectie- en experimenteeruimte om eigen aarzelingen te overwinnen en andere werkvormen te integreren in de hulpverleningspraktijk. We laten ons hierbij inspireren door de systeemtheoretische benadering, aangevuld met ideeën en methodieken uit de narratieve stroming, het oplossingsgericht model, hypnotherapie, psychodrama en mindfulness. Tijdens de opleidingsdagen is er steeds een afwisseling van theorie (model-hypothese-methodiek), het ontwikkelen en uitproberen van verschillende werkvormen, reflectie, casuïstiekbespreking en verbinding met de eigen praktijk. Beeldende, doe-gerichte methodieken, dramatechnieken en lichaamswerk zorgen voor beklijvende momenten in het hulpverleningsproces. Ze versterken de verbondenheid tussen kinderen, jongeren en hun naasten en geven taal om nieuwe betekenissen en veranderingsmogelijkheden te ontdekken. Ze bieden ook kansen voor hulpverlening aan cliënten die anderstalig of minder-talig zijn, zoals vluchtelingen, kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking, of revalidatiepatiënten. In het werk met kinderen en jongeren en hun gezinnen creëren deze methoden vooral speelse mogelijkheden om samen aan de slag te gaan. Ook ontstaan er onverwachte wendingen en nieuwe kansen bij erg talige, rationaliserende kinderen en jongeren en diegenen die moeilijk in contact komen met hun gevoelens.

Doelpubliek.

De opleiding richt zich tot bachelors in de menswetenschappen. Hulpverleners en begeleiders die in hun werk met kinderen, jongeren en hun gezinnen – individueel of in groep- op zoek zijn naar een gefundeerde opbouw van hun gesprekken. Zowel voor hulpverleners die hun creatief en methodisch arsenaal willen uitbreiden als creatief therapeuten, ergotherapeuten, dramatherapeuten of lichaamsgerichte therapeuten die hun creatief materiaal willen verrijken en verbinden met systeemtherapie kan deze opleiding een meerwaarde betekenen.

Doelstellingen.

Op het einde van de opleiding:

- Heeft de opgeleide inzicht in een systeemtheoretische kijk op mensen (in het bijzonder kinderen, jongeren en hun gezinnen), problemen en veranderingsprocessen.
- Heeft de opgeleide zicht op een systeemtheoretische kijk op probleemsituaties en moeilijkheden van kinderen en jongeren, ingebed in hun brede verbanden en betekenissen.
- Heeft de opgeleide zicht op de druk van sociale denken en sociaal-maatschappelijke ideeën die een invloed hebben op de problemen die mensen ervaren.
- Heeft de opgeleide inzicht in eigen waarden en ideeën en onderkent de opgeleide de invloed van eigen denken op het hulpverleningsproces.
- Is de opgeleide in staat om werkbare systemische hypothesen te formuleren om veranderingsprocessen in op te zetten.
- Is de opgeleide in staat tot het formuleren van hypothesen voor aansluiting, steun en verandering bij individuele cliënten, gezinnen en groepen.
- Is de opgeleide in staat tot het taxeren van problemen waarmee kinderen en jongeren zich aanmelden en de verschillende aspecten die hierbij een rol spelen.
- Is de opgeleide in staat een proces op te zetten met individuele cliënten, gezinnen en groepen waarbij verschillende methodische ingangen doelbewust worden gehanteerd.
- Heeft de opgeleide vaardigheden om met kinderen, jongeren en gezinnen in complexe situaties gesprekken te initiëren, uit te voeren en af te sluiten.
- Heeft de opgeleide kennis van een breed gamma van creatieve methodieken; zowel beeldend, dramamethodieken, lichaamsgerichte methodieken en mindfulness.
- Kan de opgeleide verschillende creatieve methodieken doelgericht inzetten in het veranderingsproces vertrekkend vanuit een hypothese (van aansluiting en verandering), gekaderd binnen een systeemtheoretisch denkmodel.
- Heeft de opgeleide een basisattitude van meervoudige inleving bij de verschillende cliënten die betrokken zijn in het hulpverleningsproces.
- Is de opgeleide in staat tot het creëren van een cultuur van feedback ten gunste van het optimaliseren van de effectiviteit van het proces.
- De opgeleide heeft voldoende methodische vaardigheden voor collegiaal overleg in het belang van het cliëntensysteem.

Opbouw van de opleiding .

- Dag 1: Voorstelling, veiligheid in de groep en afspraken. Een verkenning via creatieve methodieken.
- Dag 2 en 3: Verkenning van verschillende creatieve methodieken en materiaalonderzoek. Onderzoeken van eigen krachten, drempels en valkuilen.
- Dag 4: Het gebruik van 'andere talen': een verrijking van het hulpverleningsarsenaal.
- Dag 5: Een eerste verkenning van het systeemtheoretisch model. Verbinden met het gebruik van andere talen.

- Dag 6: Verbondenheid en interafhankelijkheid. Inbedding van mensen in brede verbanden.
- Dag 7: Model/ hypothese/methodiek. Een systematische opbouw van het hulpverleningsproces.
- Dag 8: Facetten van invloed als theoretisch uitgangspunt. Uitwerken met verschillende methodieken.
- Dag 9: Taal en betekenis. De kracht van niet invullen en interpreteren. Het bewaken van 'niet-weten' bij het verkennen van beelden.
- Dag 10: Perspectieventheorie. De spiegels die mensen elkaar voorhouden in het beïnvloedingsproces. Een onderzoek via creatieve methodieken.
- Dag 11: Interpunctie en werkelijkheidsordening. Kracht en valkuilen bij de inzet van verschillende creatieve methodieken.
- Dag 12 en 13: Inspiratie vanuit psychodrama.
- Dag 14: Inspiratie vanuit improvisatietheater.
- Dag 15 en 16: Inspiratie en methodieken vanuit een narratief model.
- Dag 17: Inspiratie vanuit een oplossingsgericht perspectief.
- Dag 18: Werken met digitale toepassingen.
- Dag 19: Lichaam en inspiratie vanuit mindfulness.
- Dag 20: Casuïstiekbespreking en integratieoefeningen. □ Dag 21: Eindwerkbespreking, afsluiting en evaluatie.

Alle opleidingsdagen zijn een combinatie van theorie, herkenningsoefeningen, toepassingen, supervisie, methodiekontwikkeling en casuïstiekbespreking. Het uitgangspunt is steeds het systeemtheoretisch model, de hypothese tot verandering of aansluiting en van daaruit de keuze van methodieken. Per opleidingsdag worden een aantal artikels of uittreksels uit boeken gelezen en de volgende opleidingsdag besproken.

Evaluatie.

Er is tijdens de opleiding een permanente evaluatie via literatuurbespreking, casuïstiekbespreking en eigen uitwerking van methodieken. Op het einde van de opleiding maakt de opgeleide een werkstuk waarin een proces met één cliëntstelsel uitgebreid besproken wordt.